

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА МЕТАЛУРГІЙНА АКАДЕМІЯ УКРАЇНИ**

Кафедра обліку і аудиту

**НАСКРІЗНА ПРОГРАМА
ПРАКТИКИ СТУДЕНТІВ**

спеціальності 071 – облік і оподаткування

Друкується за Планом видань навчальної та методичної літератури,
затвердженим Вченою радою НМетАУ
Протокол № 2 від 05.02.2018

Дніпро НМетАУ 2018

Програму розробили: Г.О. Король, канд. екон. наук, проф.
А.О. Безгодкова, ст. викладач.

Відповідальний за випуск В.Д. Зелікман, канд. техн. наук, доц.

Програма розглянута та ухвалена на засіданні кафедри обліку і аудиту.
Протокол № 11 від 20.03.2018 р.

Програма розглянута та ухвалена на засіданні навчально-методичної комісії спеціальності 071 - облік і оподаткування. Протокол № 04/17/18 від 26.03.2018 р.

Підписано до друку 12.04.2018. Формат 60x84 1/16. Папір друк. Друк плоский.
Облік.-вид. арк.0,65. Умов. друк. арк. 0,64. Замовлення № 69.

Національна металургійна академія України
49600, Дніпро-5, пр. Гагаріна, 4

Редакційно-видавничий відділ НМетАУ

1. БАЗОВІ ЗАСАДИ ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ

Практика студентів зі спеціальності 071 – облік і оподаткування є невід’ємною складовою підготовки фахівців з вищою освітою у НМетАУ. Вона спрямована на закріплення теоретичних знань, отриманих студентами за час навчання, набуття і удосконалення практичних навичок і умінь за цією спеціальністю.

Метою практики є формування та розвиток у студентів професійного вміння приймати самостійні рішення в умовах конкретного виробництва, оволодіння сучасними методами, формами організації праці, знаряддями праці в галузі їх майбутньої спеціальності.

Завданнями практики є вміння надавати та аналізувати показники організаційно-економічної характеристики підприємства (організації, установи), виконувати аналіз локальних і підсумкових показників його діяльності, досліджувати існуючу систему обліку і внутрішнього контролю на підприємстві (в організації, установі), виявляти екологічні фактори та стан охорони праці, а також обґрунтовувати заходи, які б сприяли покращанню фінансового стану та фінансового результату роботи об'єкта дослідження.

2. ВИДИ ТА ЗМІСТ ПРАКТИКИ

Основні види практики для студентів спеціальності 071 – облік і оподаткування: при підготовці бакалаврів – виробнича та переддипломна; при підготовці магістрів – переддипломна.

Виробнича практика при підготовці бакалаврів проводиться на 3 курсі протягом 4 тижнів.

Метою виробничої практики є закріплення та поглиблення теоретичних знань, отриманих студентами в процесі вивчення певного циклу теоретичних дисциплін, ознайомлення безпосередньо на підприємстві (в організації, установі) з виробничим процесом і технологічним циклом виробництва, відпрацювання вмінь і навичок зі спеціальності облік і оподаткування, а також збір фактичного матеріалу для виконання курсових робіт.

Зміст виробничої практики полягає у вивченні виробничої і організаційної структур управління господарюючим суб'єктом (підприємством, бюджетною організацією, банківською установою, аудиторською фірмою, фінансовим управлінням, податковою інспекцією та ін.) і його підрозділами; закріпленні та поглибленні знань і вмінь з питань економіки, планування, організації, обліку, контролю, оподаткування і оперативного управління виробництвом; бухгалтерської, статистичної і фінансової звітності підприємства (організації, установи) і його підрозділів; вивченні законодавчої та нормативної документації; визначенні розрахункових показників діяльності; діючих форм оперативного, бухгалтерського, статистичного і податкового обліку та документів внутрішньогосподарського контролю і аудиту; розробка заходів з підвищення ефективності діяльності господарюючого суб'єкта; збір фактичного матеріалу для виконання курсових робіт.

Переддипломна практика при підготовці бакалаврів проводиться на 4 курсі протягом 2 тижнів.

Метою переддипломної практики при підготовці як бакалаврів, так і магістрів є узагальнення і вдосконалення здобутих студентами знань, практичних умінь та навичок, оволодіння професійним досвідом та готовності їх до самостійної трудової діяльності, а також збирання матеріалів для виконання випускної кваліфікаційної роботи.

Зміст переддипломної практики при підготовці бакалаврів полягає в удосконаленні здобутих студентами знань, практичних умінь та навичок щодо організаційно-економічної характеристики господарюючого суб'єкта; детальному аналізу фінансово-економічних показників його діяльності, а також часткових показників за предметом дослідження; аналізу існуючої системи обліку, внутрішнього контролю, аудиту, проведення фінансової інспекції; засвоєнні екологічних факторів та стану охорони праці; в умінні виявляти напрями удосконалення обліку, аудиту, оподаткування за предметом дослідження, а також у збиранні матеріалів для виконання випускної кваліфікаційної роботи.

Переддипломна практика при підготовці магістрів проводиться на 2 курсі протягом 4 тижнів.

Зміст переддипломної практики при підготовці магістрів полягає в

придбанні студентами навичок самостійної практичної діяльності у напрямі своєї майбутньої професії керівника бухгалтерської або аудиторської служби, наукового співробітника або викладача з обліку, аудиту і оподаткування; в узагальненні, систематизації, закріпленні та поглибленні теоретичних і практичних знань з керівництва обліковим та аудиторським персоналом, з виконання науково-дослідницьких робіт, з викладацької діяльності, застосування цих знань при рішенні конкретних економічних, управлінських і науково-методичних завдань; виховання потреби систематично оновлювати свої знання і творчо їх використовувати в практичній діяльності, а також збір матеріалів та їх аналіз для виконання випускної кваліфікаційної роботи.

Детальніше зміст виробничої, переддипломних практик при підготовці бакалаврів і магістрів розкрито у робочій програмі відповідних практик.

3. БАЗИ ПРАКТИКИ

Практика студентів НМетАУ зі спеціальності 071 – облік і оподаткування проводиться на базах практики, які забезпечують виконання програми для відповідних рівнів вищої освіти, або в структурних підрозділах НМетАУ.

Базами проведення практики можуть бути підприємства (організації, установи) різних галузей економіки, а також бази за межами України за умови забезпечення ними виконання у повному обсязі робочих програм практики.

Підприємства (організації, установи), які використовуються як бази практики, повинні відповідати таким вимогам:

- здатність забезпечити виконання програми практики;
- наявність підрозділів або посадових осіб, які є фахівцями та виконують роботи з обліку, аналізу, аудиту, контролю та оподаткування господарюючого суб'єкта;
- можливість кваліфікованого керівництва практикою студентів;
- надання студентам на час практики можливості працювати на штатних посадах, робота на яких відповідає програмі практики (за наявності відповідних вакансій);

- надання студентам права користуватися бібліотекою, лабораторіями, технічною та іншою документацією, необхідною для виконання програми практики, з урахуванням політики конфіденційності підприємства;

- можливість наступного працевлаштування випускників НМетАУ за спеціальністю 071 – облік і оподаткування (на загальних підставах при наявності вакансій);

- наявність житлового фонду (за необхідності).

Визначення баз практики здійснюється керівництвом НМетАУ на основі прямих договорів про співпрацю з підприємствами (організаціями, установами) незалежно від їх організаційно-правових форм і форм власності.

Студенти можуть самостійно, з дозволу відповідних випускових кафедр, підбирати для себе базу практики і пропонувати її для використання. У такому випадку вони мають надати завідувачу практики НМетАУ гарантійний лист відповідного підприємства (установи, організації), який є підставою для направлення студента на практику на зазначене підприємство.

У випадку підготовки фахівців за цільовими договорами (контрактами) з підприємствами, організаціями, установами, фізичними особами бази практик передбачаються цими договорами (контрактами).

У випадку підготовки фахівців за кошти фізичних осіб бази практики забезпечуються цими особами (з урахуванням всіх вимог наскрізної та робочої програми практики) або НМетАУ, що визначається умовами договору (контракту) на підготовку фахівця.

Для студентів-іноземців бази практики передбачаються у відповідному контракті чи договорі щодо підготовки фахівців і можуть бути розташовані як на території країн-замовників, так і в межах України. Студенти-іноземці отримують програму практики, індивідуальні завдання, складають звіт в порядку, установленому випусковою кафедрою.

4. ОРГАНІЗАЦІЯ ПРАКТИКИ

Основними організаційно-методичними документами, що регламентують діяльність студентів і керівників практики, є наскрізна програма практики та розроблені на її основі робочі програми практики за видами.

Підготовка та проведення практики студентів передбачає проведення низки узгоджених у часі організаційних заходів.

На початку кожного навчального року не пізніше 15 вересня видається наказ ректора НМетАУ, в якому визначаються строки проведення усіх заходів з організації та проведення практики студентів у поточному навчальному році і встановлюються підрозділи та особи, відповідальні за їхнє здійснення.

Випускові кафедри не пізніше 1 жовтня подають завідувачу практики НМетАУ заявки на місця проходження практики студентами певних спеціальностей і рівнів вищої освіти у поточному навчальному році.

Студенти, які самостійно обрали і погодили з випусковою кафедрою місце проходження практики на підприємствах (організаціях, установах), з якими у НМетАУ відсутні договори про співпрацю у практичній підготовці студентів, ініціюють і забезпечують надходження до НМетАУ не пізніше 15 жовтня гарантійних листів від зазначених підприємств (організацій, установ) щодо їхньої згоди виступити базою практики.

Завідувач практики НМетАУ до 1 грудня укладає договори з підприємствами (організаціями, установами), які визначені як бази практики на наступний календарний рік.

Випускові кафедри не пізніше ніж за місяць до початку відповідної практики укладають і погоджують із завідувачем практики НМетАУ та деканом відповідного факультету (директором інституту) проекти наказів про проходження виробничої та переддипломної практики студентами своєї спеціальності, якими визначаються:

- місце та терміни проведення практики;
- склад студентських груп;
- керівники практики студентів від кафедри.

Проект наказу про проходження переддипломної практики студентами НМетАУ, які беруть участь у виконанні комплексних (міжуніверситетських,

міжкафедральних, кафедральних) дипломних проектів готує і погоджує із завідувачем практики НМетАУ та деканами усіх факультетів, у підпорядкуванні яких перебувають учасники комплексного проекту, випускова кафедра-ініціатор проведення комплексного проекту.

Випускові кафедри не пізніше ніж за місяць до початку відповідної практики укладають за визначеною формою і передають завідувачу практики НМетАУ списки студентів, які направляються для проходження практики, за кожною базою практики.

Наказ ректора НМетАУ про проведення практики студентів видається не пізніше, ніж за 3 тижні до початку відповідної практики.

Зміни до наказу, що стосуються змінення місця проходження практики та складу студентських груп, можуть бути внесені не пізніше дати початку практики.

Якщо під час проведення переддипломної практики виникає необхідність у коректуванні або змінненні теми випускної кваліфікаційної роботи, відповідні зміни можуть бути внесені до наказу впродовж двох тижнів по завершенні переддипломної практики.

Завідувач практики НМетАУ впродовж 2 тижнів після видання наказу про проведення практики оформляє та передає на випускову кафедру направлення на практику.

Завідувач практики НМетАУ впродовж 2 тижнів після видання наказу про проведення практики надсилає на бази практики списки направлених для проходження практики студентів.

Випускові кафедри не пізніше, ніж за тиждень до початку практики, проводять збори студентів, направлених на практику, за участю керівників практики. На збори, що передують переддипломній практиці, запрошуються викладачі інших кафедр академії, які є консультантами з окремих частин випускних кваліфікаційних робіт.

Під час зборів проводиться інструктаж щодо порядку проходження практики та техніки безпеки, студентам-практикантам надається завдання на практику, індивідуальне завдання та інші необхідні документи (направлення, програма практики, щоденник, календарний план, методичні рекомендації тощо). Індивідуальне завдання розробляється керівником практики від випускової кафедри і видається кожному студенту. Зміст індивідуального

завдання повинен урахувати конкретні умови та можливості підприємства (організації, установи), відповідати як потребам виробництва, так і цілям і завданням навчального процесу. Крім того, індивідуальне завдання повинно враховувати здатність і теоретичну підготовку студентів.

Після прибуття на місце проходження практики студенти мають надати до кадрової служби (або іншого відповідального за організацію практики підрозділу) бази практики направлення на практику.

Кадрова служба (або інший відповідальний за організацію практики підрозділ) бази практики вживає передбачені заходи щодо оформлення прибулих студентів і повідомляє НМетАУ про їхнє прибуття на практику, якщо це передбачено договором.

На початку практики студенти повинні отримати інструктаж з техніки безпеки, ознайомитись з правилами внутрішнього трудового розпорядку бази практики, порядком отримання документації та матеріалів.

При зарахуванні студентів на штатні посади на час проходження практики на них розповсюджуються законодавство про працю та правила внутрішнього трудового розпорядку бази практики.

На студентів, не зарахованих на штатні посади, також розповсюджуються правила внутрішнього трудового розпорядку бази практики.

Студенти НМетАУ при проходженні практики зобов'язані:

- до початку практики одержати від керівника практики від випускової кафедри направлення, методичні матеріали (методичні вказівки, програму, щоденник, індивідуальне завдання) та консультації щодо оформлення всіх необхідних документів;

- своєчасно прибути на базу практики;

- у повному обсязі виконувати всі завдання, передбачені програмою практики та вказівками її керівників;

- вивчити і суворо дотримуватись правил охорони праці, техніки безпеки і виробничої санітарії та внутрішнього трудового розпорядку;

- нести відповідальність за виконану роботу;

- своєчасно оформити звітну документацію та скласти залік з практики.

5. ПІДВЕДЕННЯ ПІДСУМКІВ ПРАКТИКИ

Після закінчення терміну практики студенти звітують про виконання програми та індивідуального завдання.

Формою звітності студента за практику – є подання та захист звіту про практику з відгуком (характеристикою) керівника практики від бази практики. Звіт разом з іншими документами (щоденник, відгук керівника від бази практики тощо), подається на рецензування керівникові практики від кафедри. Після доопрацювання та остаточного погодження з керівником практики звіт в друкованому вигляді подається на захист.

Звіт має містити відомості про виконання студентом усіх розділів програми практики та індивідуального завдання, висновки і пропозиції, список використаної літератури тощо. Звіт оформляється згідно з вимогами, які встановлюються робочою програмою практики.

Звіт з виробничої практики захищається студентом перед комісією, призначеною завідувачем випускової кафедри.

Комісія приймає звіт у студентів на базах практики в останні дні її проходження або у НМетАУ після її завершення, але не пізніше завершення другого тижня семестру, що настає після практики.

Звіт з переддипломної практики приймає керівник випускної кваліфікаційної роботи, який є керівником практики від кафедри.

За результатами звіту проводиться залік з практики. Результат заліку (оцінка «зараховано» - «не зараховано») вноситься в заліково-екзаменаційну відомість та до індивідуального плану (залікової книжки) студента за підписом голови комісії (керівника практики від кафедри) і враховується стипендіальною комісією при визначенні розміру стипендії разом з його оцінками за результатами семестрового контролю.

Студент, який не виконав програму практики без поважних причин, відраховується з НМетАУ.

Якщо програма виробничої практики не виконана студентом з поважної причини, то йому надається можливість проходження практики повторно при виконанні умов, визначених кафедрою, за рахунок канікул або в інший вільний від навчання час.

Студентам, які на заліку з економічної практики отримали негативну оцінку, за рішенням декана факультету (директора інституту) може бути надана можливість повторного проходження практики у вільний від навчання час та за власний рахунок.

За результатами захисту студентами звітів з практики випускова кафедра подає завідувачу практики НМетАУ звіт про проведення практики з пропозиціями щодо удосконалення її організації.

Підсумки кожної практики обговорюються на засіданні випускової кафедри, а загальні підсумки практики підводяться на засіданнях вчених рад факультетів не рідше одного разу протягом навчального року.

ЗМІСТ

1. БАЗОВІ ЗАСАДИ ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ...	3
2. ВИДИ ТА ЗМІСТ ПРАКТИКИ.....	3
3. БАЗИ ПРАКТИКИ	4
4. ОРГАНІЗАЦІЯ ПРАКТИКИ.....	7
5. ПІДВЕДЕННЯ ПІДСУМКІВ ПРАКТИКИ.....	10